herpy

GECKOR

Box-patterned gecko

Lucasium steindachneri

Lucasium steindachneri är en liten, markbunden gecko från det inre av östra Australien med en ljus rand nedför ryggen, bruten av mörkbruna fält. Den är nattaktiv, lever av små leddjur och är lätt att sköta i ett litet, torrt terrarium, men den är sällsynt utanför Australien.

Familj: Diplodactylidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**4-6 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**5-8 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Halvöken och savann**
Svårighetsgrad	**Nybörjare**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**40 × 30 × 25 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Värmeplats	**28-30 °C**
Temperatur, natt	**16-20 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma, parvis eller en hane med flera honor**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**12-18 mån.**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**56-75 dagar** vid 27-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Lucasium steindachneri är en liten gecko med slät fjällbeklädnad, stora, runda ögon och lodräta pupiller. Ryggen har en ljus rand från ögonen till svansroten med tre ovala, mörkbruna fält, och sidorna är bruna med ljusa fläckar och stänk. Buken och benens undersida är vitaktiga. Tårna slutar i små, runda häftplattor. Mönstret gör djuret svårt att upptäcka bland stenar och nedfallna löv. Artnamnet hyllar den österrikiske zoologen Franz Steindachner (1834-1919).

Kroppen mäter i genomsnitt omkring 45 mm från nos till kloak och högst 59 mm. Svansen är smal. Vikten är inte dokumenterad, men små markbundna geckor av den här storleken väger typiskt 3-5 g. Ungarna mäter 25-26 mm från nos till kloak när de kläcks. Hos ungarna kan vissa djur vara mörkare än andra; skillnaden hänger sannolikt samman med rang och inte med kön.

Arten beskrevs 1885 av George Albert Boulenger som *Diplodactylus steindachneri* och flyttades 2007 till släktet *Lucasium*, som återinfördes efter en genetisk undersökning. Äldre skötselråd under det gamla släktnamnet gäller fortfarande. Hotad ger arten ifrån sig ett skällande eller väsande ljud, öppnar munnen och hoppar mot angriparen, och hjälper det inte kastar den svansen.

Utbredning och livsmiljö

Lucasium steindachneri finns i de torra och halvtorra delarna av östra Australien: i det inre av Queensland från statens norra del söderut och i det inre av New South Wales ner till trakterna kring Murrayfloden. Ett litet område i östra South Australia hör också dit, och det finns enstaka fynd i Northern Territory.

Typlokalen anges som Sydney, men det är ett fel; typexemplaret samlades in vid Peak Downs i Queensland.

> **Naturlig utbredning:** Australien.

LIVSMILJÖ

Lucasium steindachneri är markbunden och nattaktiv och lever i torr, öppen skog, i mallee och på öppen mark med tung eller stenig jord. På dagen gömmer den sig i jordsprickor och framför allt i övergivna insekts- och spindelhål och kommer fram först på natten för att fånga små leddjur på marken.

Klimatet i inlandet är varmt med varma somrar, svala vinternätter och oregelbundet regn. Parningssäsongen löper från september till februari.

Skötsel

TERRARIET

Skötseln av *Lucasium steindachneri* är densamma som för de marklevande australiska geckorna i släktet *Diplodactylus*, dit arten tidigare räknades, och som för *Lucasium damaeum*. En gecko eller ett par behöver ett terrarium på minst 40 × 30 × 25 cm (längd × bredd × höjd), och en hane med upp till tre honor behöver mer golvyta. Golvytan betyder mer än höjden, och mycket stora terrarier är onödiga, eftersom djuren bara använder en liten del av botten. Locket måste sluta tätt, för djuret kan klättra på släta ytor.

Använd 1-5 cm sandig lerjord som botten. Ge två till tre gömslen, till exempel omvända lerfat, barkbitar, platta stenar eller halva plaströr som trycks ned i sanden som konstgjorda spindelgångar. Ett av gömslena ska vara fuktigt. Växter är onödiga, och plastlådor och små glasterrarier med lock fungerar bra.

TEMPERATUR

En värmematta eller värmetejp under ena änden, styrd av en termostat, ska ge 28-30 °C på en del av botten på sommaren. Resten hålls på 22-26 °C på dagen. På natten kan värmen stängas av så att temperaturen sjunker till 16-20 °C. Mät med en termometer i båda ändar.

På vintern får temperaturen under en period ligga lägre, ner till 15-20 °C. Det motsvarar den naturliga årsrytmen och räcker för att djuren ska föröka sig igen.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Lucasium steindachneri ska inte ha hög luftfuktighet. Vanlig inomhusluft med 30-50 % räcker. Ett av gömslena fylls med lätt fuktig sphagnum eller fuktig sand så att djuret kan ömsa hud. Kontrollera det varje vecka så att det inte möglar eller torkar ut. Resten av substratet hålls torrt. En låg skål med färskt vatten i den svala änden är bra. Spraya inte hela terrariet, eftersom den tunna vattenhinnan sprider bakterier och parasiter. Ungar torkar snabbt ut och ska alltid ha ett fuktigt gömställe.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Lucasium steindachneri är nattaktiv och behöver varken UVB eller annan särskild belysning, så UVB är valfritt. Låt dagsljuset i rummet styra dygnsrytmen, eller använd en timer på 10-12 timmar på sommaren och kortare dagar på vintern. Natten ska vara mörk. Väljs UVB ändå ska det vara svagt, och djuret ska alltid kunna dra sig in i ett mörkt gömställe.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

I naturen äter *Lucasium steindachneri* olika leddjur som insekter, spindlar och skorpioner. I terrariet tar den syrsor, kackerlackor, termiter, flugor, nattfjärilar och vaxmottslarver. Använd små syrsor, små kackerlackor och då och då små vaxmottslarver. Termiter är idealiska för ungar eftersom de är lätta att fånga. Bytet ska vara omkring 60 % så stort som djurets huvud.

Vuxna djur matas var 4:e-7:e dag på sommaren och var 7:e-10:e dag på vintern, då korta perioder utan aptit är normala. Ungar matas var 2:a-4:e dag hela året. Pudra fodret lätt med kalk vid varannan till var tredje utfodring och med ett vitamintillskott en gång i veckan. Ge foderdjuren grönfoder innan de ges vidare. Ta bort byten som inte äts upp efter ett par timmar.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Lucasium steindachneri är tyst och tillbakadragen. På dagen sover den i sitt gömställe och blir aktiv när mörkret faller. Hantering är onödig och bör vara sällsynt och kort; ett förskräckt djur kan väsa och hoppa fram. Ta aldrig tag i svansen, eftersom den kan kastas.

Arten kan hållas enskilt, som par eller som en hane med upp till tre honor, men två hanar får aldrig hållas ihop. Skilj djuren åt om det blir oro eller bett.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanar känns igen på en tydlig buckla under svansroten och på en grupp förstorade, taggiga fjäll, kloakspår, vid bucklan. Honor kan ha en lätt, slät buckla utan fördjupning. Könet kan som regel avgöras när ungarna har nått 60-70 % av vuxenstorleken. Djuren växer snabbt och är fullvuxna efter 12-18 månader, och de kan föröka sig från omkring 70-80 % av vuxenstorleken. Vänta tills honan har nått full storlek innan hon förökar sig.

PARNING

Parningssäsongen löper från september till februari. Ett par eller en hane med upp till tre honor kan hållas ihop hela året. En sval vinter vid 15-20 °C räcker, och det är inte nödvändigt att skilja könen åt. De första äggen kommer 4-8 veckor efter att temperaturen åter stiger över 25 °C.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger som regel två ägg åt gången, ibland bara ett. Äggen är omkring 8 × 14 mm. Hon lägger gärna i en låg grop i fuktig sand, men ofta på öppen botten, där äggen snabbt torkar ut. Ägg som har fallit ihop och är under ett dygn gamla kan återhämta sig om de läggs på vermikulit och täcks med vått papper.

En omvänd plasthink med ett hål på 1 cm i kanten, fylld till två tredjedelar med fuktig torvmossa och grävd ner något, är en lämplig äggläggningslåda, och den fungerar särskilt bra för den här arten. Ge honan extra kalk under säsongen. Antalet kullar per säsong är inte dokumenterat för arten.

INKUBATION

Äggen läggs i en låda med tätt åtsittande lock och en blandning av vermikulit och vatten i förhållandet 1:1 efter vikt. Vid 27-30 °C kläcks de efter 56-75 dagar. Äggen växer kraftigt under inkubationen och kan få ett nästan genomskinligt skal strax före kläckningen. De "svettas" ungefär ett dygn före.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna tas ut ur kläckningslådan efter ett dygn och sätts i en liten låda med samma substrat som de vuxna. De mäter 25-26 mm från nos till kloak och omkring 4 cm totalt och behöver ett fuktigt gömställe. De matas var 2:a-4:e dag med termiter eller mycket små syrsor.

Hälsa och vanliga misstag

Särskilda sjukdomar är inte beskrivna hos *Lucasium steindachneri*, men de vanliga riskerna med små ökengeckor gäller:

- Uttorkning, särskilt hos ungar. Ge alltid ett fuktigt gömställe.
- För lite kalk och D3-vitamin, särskilt hos avelshonor. Det ger mjuka ben och problem med äggläggningen.
- Fin sand som andas in eller sväljs. Använd grov sand, och rengör substratet ofta.
- Sprayning av hela terrariet, som sprider bakterier och parasiter.
- Stress vid hantering eller slagsmål mellan hanar, som kan få djuret att kasta svansen.

Ett friskt djur är aktivt på kvällen och har en fyllig svans. Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om geckon går ner i vikt, inte äter eller verkar slö.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.